

свог десетогодишњег рада на анализи Тријанонског дискурса у мађарској штампи и јавности поводом обележавања годишњица тзв. „мировног диктата“ – под којим је Тријанонски мировни уговор познат у мађарској јавности. Гжебож Бубак (Институт за лингвистику и превођење Јагелонског универзитета у Кракову) излагао је о сећању на Тријанонски мировни уговор кроз анализу тема коришћених у мађарским филмовима насталим током 20. века. Кинга Пјотровијак-Јункијерт (Факултет за модерне језике Универзитета у Познању) говорила је о утицају администрације, те јавно изношених ставова и дебата у мађарској јавности о положају Јевреја у Мађарској током међуратног периода. Каролина Качмарек (Факултет за модерне језике Универзитета у Познању) излагала је о правима мађарске мањине у Трансилванији на коришћење сопственог језика и самосталног културног развоја на основу правних аката који су настали од 1919. до 2020. године.

Четврти панел је почео излагањем Једжеја Паскијевича (Историјски факултет Универзитета у Познању) о значају ревизионистичке политике Мађарске за усташке политичке и војне активности током тридесетих година 20. века. Михал Јарнецки (Универзитет Адам Мицкијевич у Познању) говорио је о последицама Тријанонског мировног уговора на Закарпатску област и њен положај у Чехословачкој. Артур Јах-Хжашч (Комисија народног образовања Педагошког универзитета у Кракову) анализирао је политичку делатност странака у Мађарској после пада комунистичког режима у светлу њиховог односа према правном статусу мађарских мањина после Тријанона, те утицај на формирање државне политике у посттранзиционом периоду. Анђеј Садецки (Карлов универзитет у Прагу) је говорио о улози ревизионистичких организација у мађарском јавном дискурсу на очувању памћења о неправди нанетој Мађарској губитком дела државних територија, сто година после потписивања Тријанонског мировног уговора. Тадеуш Копиш (Институт европеистике Јагелонског универзитета у Кракову) излагао је о односу интелектуалних и политичких кругова према Тријанонском мировном уговору после 1989. и како су утицали на формирање националног идентитета и јавног мњења.

Срђан МИЋИЋ

Међународно архивистичко саветовање
Култура сећања и заорава – архиви чувари памћења,
Ниш, 7–9. 10. 2020.

У организацији Друштва архивиста Србије и Историјског архива у Нишу, од 7. до 9. октобра 2020. одржано је међународно архивистичко саветовање под називом *Култура сећања и заорава – архиви чувари памћења*.

Конференцију су отворили Снежана Радовић, директорка Историјског архива Ниш, Лела Павловић, председница Архивистичког друштва Србије и Славица Солумун, начелница у Архиву Србије.

На скупу је представљено више од тридесет радова архивиста и историчара из архивских и научних институција које се баве историјом из Србије и иностранства. Разматрано је много тема везаних за архивску делатност и значај архивских извора за научна истраживања.

Један корпус радова био је посвећен историјату архивских установа и њиховом положају у друштву и савременој делатности (Зорица Смилковић и Снежана Лазић о 75 година рада Историјског архива Београда, Јасмина Живковић о управној, културној и научној димензији архива, Стојанка Бојовић о 120 година постојања Пастеровог завода у Нишу, Јасмина Латинковић о архивима у Србији и Бојана Јовац о културно-образовној делатности Историјског архива Крушевац).

Говорено је и о издавачкој делатности архива: Бранка Јаначковић и Славица Солумун о едицији *Водич кроз архивску грађу Србије*, Милорад Јовановић и Слободанка Цветковић о архивским часописима, Драган Теодосић о издавачкој и изложбеној делатности Архива Југославије у контексту истраживања међународних односа и спољне политике југословенске државе у XX веку.

Учесници су обрадили више аспеката односа архивистике и историографије, односно значаја архивске грађе за научна истраживања. О томе су говорили Предраг М. Видановић (Употреба архивске грађе у сврху научног истраживања), потпуковник Дејан Вилимоновић (о значају архивске грађе Војног архива), Драгомир Бонџић (о архивским изворима за историју високог школства и науке у Србији у 20. веку), Мартин Превишић (о изворима за изучавање логора на Голом отоку) и Слободан Селинић (о значају архивских докумената за изучавање ставова Јосипа Броза).

Савременим технологијама су били посвећени радови: Мирјане Богосављевић о јединственом информационом систему АРХИС, Љубинке Шкодрић о дигиталном центру Института за савремену историју и Сенише Домазета о искуствима са микрофилмовањем грађе у Архиву Босне и Херцеговине.

Пажња је посвећена и значају појединих архивских фондова или збирки. Исидора Стојановић Теодосић је говорила о оставинским списима Земунаца страдалих или умрлих у периоду 1941–1944. на примеру фонда Котарски суд Земун – Земун (1872–1944), Наташа Раденковић о Савезима и друштвима жена у фондовима Историјског архива Ниш, Сејдалија Гушић о породичним и личним фондовима Историјског архива Сарајево, Ивана Божовић и Марко Радовановић о збиркама политичких емиграната у Архиву Југославије, Горан Милосављевић о рукописној оставштини Јанићија Димитријевића, Мирјана Обрадовић о фотографијама у легатима, личним и породичним фондовима Историјског архива Београда, Натали Величковић о важности преписке Светозара Вукмановића Темпа за утврђивање по-

гибије његовог брата од стрица и Маја Николова о Недићевој школској радној служби.

Марија Тодоровић и Снежана Петров су се у својим радовима бавиле питањем заштите архивске грађе (значај Закона о архивској грађи и архивској служби и заштита архивске грађе од катастрофа).

Искуства из архивске праксе су подељена у излагањима Тамаре Вијоглавин Манчић (питање ванинституционалног прикупљања архивске грађе), Бошка Ракића (стручни надзор над ствараоцима и имаоцима архивске грађе), Стјепана Пруткија и Зденка Штрангара (о архивској књизи/књизи писмохране), Александра Бережнова (о вредновању архивске грађе и документарног материјала, на примеру исплатних листа), Милене Поповић Субић (о формирању катастра непокретности) и Јелене Ковачевић и Бојане Јовац (разграничење и формирање архивских фондова стечајних дужника).

У живој и занимљивој дискусији на крају скупа покренута су бројна питања везана за рад архивске службе, првенствено положај архива у друштву. Током конференције је промовисан зборник са претходног скупа (*Архивска грађа у теорији и пракси*, Београд, 2020). О њему су говорили уредник Слободанка Цветковић, Драгомир Бонцић и Слободан Селинић. Конференција је обогаћена посетом Концентрационом логору у Нишу, Ђеле кули, Нишкој тврђави и Историјском архиву Ниша у коме су учесници обили изложбу о краљу Милану. Очекујемо да ће пракса организовања сличних саветовања бити настављена, као и да ће ускоро бити објављен зборник радова са овогодишњег саветовања.

Слободан СЕЛИНИЋ